DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Opgericht 1858; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Het Openbaar Consistorie.

Het grootste openbare consistorie der geschiedenis van de Katholieke Kerk werd gehouden in het grootste kerkgebouw ter wereld. De symbolische rode hoed werd daarbij geplaatst op het grootste aantal Kardinalen dat hem ooit gezamenlijk ontving.

Met plechtigheden, welke in pracht, praal en schilderachtigheid Zijn schitterende kroning zeven jaar geleden evenaarden, verleende de Paus het voorlaatste teken hunner waardigheid aan 29 van de 32 nieuwe Prinsen der Kerk, die hij deze week creëerde.

Een grote kleurrijke menigte van Romeinse aristocraten, onder leiding van Kroonprins Umberto en zijn Gemalin, tal van diplomaten in rok, Prelaten, nonnen en eenvoudige gelovigen die in staat waren zich toegang te verschaffen, vulden het enorme schip van de St. Pieter.

De menigte juichte spontaan toen de slanke, tengere figuur van den 263sten Paus binnengedragen werd op Zijne rode draagstoel kort na 9.30 uur voor de meest indrukwekkende plechtigheid van de Consistorie-week, welke Vrijdag gesloten wordt. Met dit Consistorie is Zijn verlangen om de universaliteit van de kerk te demonstreren door de benoeming van vertegenwoordigers uit alle oorden der wereld tot Kardinaal verwezenlijkt.

Het volk bracht Hem een nieuwe jubelende ovatie, terwijl de dragers Hem half glimlachend en buigend van links naar rechts om de juichende menigte te zegenen langzaam door het schip voerden.

Wegens ziekte konden twee van de Kardinalen uit Spaans Amerika niet tegenwoordig zijn bij de plechtigheid. Ziek te bed met griep sedert Maandag was Kardinaal Caro Rodriguez van Chili, terwijl Arteaga y Betancourt van Habana Woensdagavond een aanval van influenza kreeg. Men verwacht dat zij hun rode hoed zullen krijgen bij een speciale plechtigheid alvorens zij naar huis terugkeren.

Er is weinig physieke gelijkenis tussen de nieuwe Kardinalen boven wier hoofd de Heilige Vader de rode schijf hield welke hun ambt symboliseert. Een scherp contrast boden de reusachtige Graaf von Galen van Münster, wiens rode hoofd rust op een machtige romp, en de kleine ziekelijke Petit de Juleville van Frankrijk, die tijdens de gehele plechtigheid moest worden bijgestaan door assistenten.

Even ongelijk waren de twee Kardinalen van het Britse rijk: de sobere bebrilde, kaarsrechte Griffin van Wesminster en de roze Gilroy van Australië met zijn sportief air.

De Deken van de nieuwe Kardinalen — Agagianian van Armenië — stak al bij zijn collegae om twee redenen. Zijn zwarte baard, welke wedijverde met die van zijn sleepdrager, was de enige onder de nieuwe Kardinalen en hij droeg een lichtrode muts in plaats van de purperen schedelkap die de anderen op hadden.

Een levendige tegenstelling waren ook de ascetische gezichten van de drie Spanjaarden en de vriendelijker gelaatsuitdrukkingen van de nieuwe Kardinalen uit de landen die Spanje en Portugal hadden ontdekt en geëxploreerd. Grote belangstelling trokken ook twee Kardinalen uit de missiegebieden: de olijfkleurige De Gouveia van Portugees Oost-Afrika, wiens sleepdrager een kleurling-priester van Mozambique was, en de kalme, korte Tien van China, de eerste niet-Caucasiër die ooit tot het purper verheven werd.

De stokoude Deken van het Heilig College, de 94-jarige Granito Pignatelli di Belmonte, zat met zijn hoofd rustend op de borst.

Er waren tal van diplomaten in rok, witte strik en zwarte vesten, doch ook boerenvrouwen met de shawls over heur hoofden. Daar waren de zwierig geuniformeerde Zwitserse Garden, die star in de houding stonden met hun middeleeuwse hellebaarden rechtop en daar was de bont gekleede zwerm van journalisten en fotografen. Sommigen hunner waren in officiële kledij en weer anderen in de uniform van oorlogscorrespondent. Ongetwijfeld is de pers nooit zo goed vertegenwoordigd geweest op enig Consistorie.

De Paus deed Zijn intrede op de tonen van de Pauselijke mars, gespeeld door een band met blaasinstrumenten. Hij werd voorafgegaan door een processie van Pauselijke helpers. Een golf van gejuich ging door de kerk terwijl de groep langzaam door het middenpad trok en de gelovigen voor Hem knielden als een tarweveld dat beroerd werd door een windvlaag.

Een vermillioen baldakijn oven een groen verhoogte waarop de Pauselijke troon stond, stak af tegen een achtergrond van rose en bruinkleurige gordijnen; oranje en blauw tapijtwerk bedekte de banken in de rechthoekige ruimte waar de Kardinalen plaats genomen hadden onder de grote koepel welke Michel Angelo ontworpen had.

De muziek zette de indrukwekkende tonen in van „Tu es Petrus" terwijl de processie zich nog steeds voortbewoog door het middenschip en het beroemde Sixtijnse koor viel in toen de Paus het baldakijn bereikte.

Zijne Heiligheid beklom de troon en een vluchtige blik van opluchting was merkbaar op Zijn gelaat toen hij de zware gouden mijter, welke Hij droeg, afnam. In orde van voorrang namen de oude Kardinalen hun plaatsen een voor een in, terwijl het koor zestiend'eeuwse motetten zong. Vervolgens traden zij een voor een naar voren om de Pauselijke ring te kussen. Het openbaar pleidooi voor de heiligverklaring begon toen.

De nieuwe Kardinalen hadden zich verzameld in de kapel van de Allerheiligste Drievuldigheid waar in tegenwoordigheid van den Kamerling van het Heilig College Aganianian namens allen de eed aan de Kerk en den Paus had afgelegd. Daarop kwamen zij naar buiten. Aganianian en Glennon liepen rechtop, doch bij de meesten was de vermoeienis van de afgelopen week merkbaar.

Zij wachtten even en schreden toen naar de Pauselijke troon. Daar wierp elk zich terneer om de voet des Pausen te kussen. Vervolgens stond men op om door den Heiligen Vader omhelsd te worden. Toen zij naar hun plaatsen terugkeerden werd elk door de oude Kardinalen omhelsd. Het pleidooi voor de heiligverklaring werd voltooid en vervolgens liepen de nieuwe Prinsen der Kerk wederom naar de Pauselijke troon waar zij knielden om hun rode hoed in ontvangst te nemen.

Telkenmale leunde de Heilige Vader voorover om in het Latijn de woorden uit te spreken: „Aanvaard de rode hoed, het biezonder kenteken van de waardigheid van het Kardinalaat waardoor wordt te kennen gegeven, dat Gij onverschrokken moet zijn zelfs tot het geven van Uw bloed voor de verheffing van het Heilig Geloof en de Vrede en de rust der Christelijke volken en van de Heilige Roomse Kerk".

De plechtigheid eindigde toen de Paus Zijn Apostolische Zegen gaf en vergezeld door alle Kardinalen Zich begaf naar de kapel van de Pietà waar Hij de gewaden aflegde en wederom de eerbewijzen van de Prinsen ontving. De Kardinalen keerden toen terug naar het altaar van Petrus' Stoel aan het einde van de basiliek waar alle Kardinalen plaats namen in de bank en de nieuwe zich wederom uitstrekten op grond om zo gedurende vijf volle minuten te liggen voor het graf van Petrus.

In de namiddag werd hun door Pauselijke afgezanten de rode hoed bezorgd. De Paus toonde daarbij Zijn onaangekondigde voorkeur voor Spellman en droeg bij aan de meest opzienbarende noot van de dag. Spellman ontving de hoed, welke de Paus als Kardinaal Pacelli droeg (Vaticaanstad, (AP) 21.2).



PAUS PIUS XII.
Kreeg een ovatie in de Basiliek.

Oproer in Bombay

Anti-Sovjet betoging in Tsjoengking.

Bevin wil Brits-Russisch vriendschapsverdrag op halve eeuw brengen.

BEVIN WIL VRIENDSCHAP MET RUSLAND.

Ernest Bevin deelde aan het Lagerhuis mede, dat hij „vriendschap met de Sovjet Unie voor altijd" wilde. Hij refereerde ook naar het twintigjarige verdrag van vriendschap tussen Rusland en Groot Britannië en verklaarde: „Voor de eerste maal zal ik bekendmaken aan het Huis en aan de wereld, dat tijdens de driemogendhedenconferentie in Moskou ik aan Molotov heb gezegd: 'Wij hebben een vriendschapsverdrag — ik bedoel vriendschap. Indien gij het wilt veranderen van twintig tot vijftig jaar zal ik mijn regering adviseren het te doen.' Ik geloof niet dat ik beter kon doen."

Bevin sprak nadat Eden verklaard had te geloven, dat Rusland oprecht was in zijn verlangen om met de Verenigde Staten en Groot Britannië samen te werken en dat het de Organisatie der Verenigde Landen wilde doen slagen, doch blijkbaar op eigen voorwaarden. Begin ging het gesprek van de Britse buitenlandse betrekkingen na. Hij merkte op: „Er is gezegd, dat wij naar een oorlog met Rusland drijven. Doch ik kan geen omstandigheden zien, waaronder Groot Britannië en de Sovjet Unie in oorlog zouden moeten gaan. Ik kan niet zien waarover zij zouden moeten vechten."

Bevin vroeg Rusland om op dezelfde wijze meningen te wisselen als „tussen ons en het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken. Er werdt soms gezegd dat wij samenspannen tegen Rusland. De moeilijkheid met betrekking tot die positie is deze: Noord-Amerika en wij leggen onze problemen en voorstellen op tafel en wij bespreken ze. Wij kwamen tot overeenkomsten betreffende het telegraafverkeer, de burgerlijke luchtvaart en talloze andere dingen."

Bevin noemde ook de olie-overeenkomst en zeide gaarne te wensen dat de Sovjet-Unie zou deelnemen aan een olie-overeenkomst zodat men de conflicten over olie kan regelen als tussen twee grote bondgenoten.

Bevin zeide aan Visjinsky te hebben medegedeeld: „Indien wij vertrouwen konden krijgen in elkaar zouden wij naar elkaar toegroeien. Deze taak om naar elkaar toe te groeien is het doel van mijn politiek."

Zowel Bevin als Eden waren het erover eens, dat het industriële Ruhrgebied in Duitsland zou moeten komen te staan onder internationaal toezicht.

„Mijn industrieel instinct", aldus Bevin, „zegt mij dat het Ruhrgebied onder internationaal toezicht moet komen, waarbij elke regering aandelen houdt in het concern."

Bevin maakte nog bekend, dat Attlee de Premiers van de Britse Dominions heeft uitgenodigd voor een bijeenkomst in Engeland. „Wij hopen hen te zullen ontmoeten vóór de vredesconferentie in Mei", zeide hij.

Ook maakte hij bekend een radiorede te zullen houden tot de Poolse troepen, die onder de Britten dienen. Temidden van gejuich verklaarde de Minister: „Ik kan de mensen niet voor de wolven werpen. Deze mensen stonden ons terzijde en hielpen ons onze huid te redden."

Onlangs verloochende de Poolse regering haar „volledig bewapende" troepen in het buitenland en gelijk de Joegoslavische regering protesteerde zij tegen de activiteiten van Generaal Anders' Poolse strijdkrachten in Italië.

CARAÏBISCHE CONFERENTIE GEOPEND.

President Truman deelde aan de Caraïbische conferentie mede, dat de Noordamerikaanse politiek in dat gebied zou zijn gericht op voortgaande ontwikkeling van de volken die er wonen in „politieke economische opvoedkundige en sociale aangelegenheden". Het Departement van Buitenlandse Zaken maakte de brief bekend, gelijk deze werd voorgelezen op de openingsvergadering van de conferentie te St. Thomas in de Juffer-eilanden.

Op de bijeenkomst zijn afgevaardigden van vijftien Caraïbische gebieden tegenwoordig om gezamenlijk vraagstukken uit te werken. Truman zeide, dat de Noordamerikaanse politiek moet worden geleid door de volgende grondstellingen: 1) Om het werk van de commissie te steunen zo dat de problemen van het gebied in zijn geheel kunnen worden aangevat; 2) Om door juist optreden te helpen bij de uitvoering van de economische plannen welke werden voorgesteld op de eerste bijeenkomst van de conferentie welke werd gehouden in Maart 1944; 3) Om elk geschikt plan te steunen waardoor de landen in het Caraïbisch gebied welke geen zelfbestuur hebben, in nauwere samenwerking met elkaar worden gebracht teneinde hun levensstandaard te verbeteren.

„Met betrekking tot Puerto Rico", aldus Truman, „is aan het Congres van de Verenigde Staten voorgesteld, dat het zorge voor de middelen waardoor het volk van Puerto Rico de vorm van zijn regering en de uiteindelijke status ten opzichte van de Verenigde Staten kan kiezen".

Het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken maakte ook de toespraak bekend, welke door Charles Taussig, Voorzitter van de Caraïbische Commissie, gehouden werd op de openingsvergadering. Taussig zeide, dat het gehele mensdom en het volk van het Caraïbisch gebied in het biezonder twee duidelijk omschreven handvesten vereist, waarnaar moet worden gestreefd.

Het ene is een handvest voor de menselijke rechten — een eenvoudige verklaring wat de individu kan eisen van zijn medemens om te leven in veiligheid en geluk. Het andere is een handvest voor de menselijke plichten — een verklaring van de offers welke moeten worden gebracht door den individu om de rechten van zijn medemens te verzekeren (Washington, (AP) 21.2).

MUITERIJ VAN BRITS INDISCHE MARINE MANNEN.

Officieel werd in New Delhi bekend gemaakt, dat krachtige marine-, militaire en luchtversterkingen op weg zijn naar Bombay, Poona en Karatsji na de muiterij van de manschappen der Brits Indische marine.

De Brits Indiërs beheersen ongeveer 20 vaartuigen en openden op sommige plaatsen op meedogenloze wijze het vuur met alle kanonnen (New Delhi, (AP) 21.2).

Attlee deelde aan het Lagerhuis mede, dat schepen van de koninklijke Britse marine op weg zijn naar Bombay om een muiterij heeft plaats gevonden onder de Brits Indische matrozen. Hij zeide inlichtingen gevraagd te hebben van de autoriteiten in Brits Indië, maar nog geen gedetailleerde antwoorden ontvangen te hebben omtrent de toestand (Londen, (AP) 21.2).



Dit is een nieuwe luchtfoto van de St. Pieter in Rome waar gisteren het openbaar Consistorie plaats vond. Het St. Pietersplein ligt op de voorgrond. Rondom liggen de gebouwen van het Vaticaan.



Francis Kardinaal Spellman (tweede van rechts) komt van een privé-audiëntie bij den Paus met Mgr. Edward J. Quinn. Zij lopen voorbij de Zwitserse Garden in de Clementijnse Hal. Pius XII schonk Spellman Zijn Kardinaals hoed.

ONS KONINKRIJK

PROGRAM VAN DEMOCRATISCHE LIGA.

De democratische Liga welke verleden maand door Dr. Mas Slamet, den Indonesischen financiëlen expert en vooraanstaanden gematigden figuur gesticht werd, heeft zich tot luitenant generaal Sir Montafue C. N. Stopford gewend, met het verzoek Indonesië te willen zuiveren van alle fascistische elementen zodat een democratische coalitie van Indonesische volken gevormd kan worden die een opbouwend programma kan gaan uitvoeren.

De Liga, die de laatste weken aan belangrijkheid heeft toegenomen, tenminste in het door de geallieerden bezette deel van West-Java, heeft aan het het verzoekschrift haar programma toegevoegd Het omvat de volgende punten:

1) Actieve deelneming en medewerking bij het herstel van en orde, publieke vrede en veiligheid „aangezien deze beschouwd worden als te zijn onontbeerlijke vereisten voor het herstel van het normale sociale zowel als politieke leven.

2) Het bevorderen van de overtuiging dat „het tegenwoordige politieke conflict tussen Indonesië en Nederland slechts duurzaam opgelost kan worden door vreedzame onderhandelingen tussen beide bertokken partijen en met volkomen afwezigheid van brute kracht of dreiging daarmee van beide zijden.

3) Het bevorderen van de gedachte dat de toekomstige grondwet van Indonesië, nadat een duurzame overeenkomst bereikt is tussen bovengenoemde partijen, gebaseerd moet zijn op ware democratische grondgebinselen waarin o.a. het principe wordt aanvaard van vrije verkiezingen voor een tegenwoordigend lichaam waaraan alle burgers van Indonesië, zonder onderscheid van ras of geloof kunnen deelnemen.

Teneinde dit programma te helpen uitvoeren vraagt de Liga aan generaal Stopford om; 1) wet en orde in Indonesië zo spoedig mogelijk te herstellen; 2) Indonesië te bevrijden van alle fascistische elementen, zonder onderscheid van nationaliteit en van alle andere gevaarlijke personen, zoals gewone misdadigers, aangezien dit beschouwd wordt als een allereerste noodzakelijkheid voor het herstel van wet en orde, en 3) aan het Indonesische volk de gelegenheid te geven tot het vormen van een waarachtige democratische coalitie waarin plaats zal zijn voor vrijheid van woord, vergadering en drukpers en welke een radio omroep ter beschikking zal hebben, welke haar in staat zal kunnen stellen het bovengenoemde programma uit te voeren.

COMMUNIQUÉ VAN WOENSDAG.

Het communiqué van Woensdag luidt: „Twee sterke Britse colonnes trokken Dinsdag naar Bekasi om een einde te maken aan de geruchten die de ronde deden dat Indonesiërs zich in die streek concentreerden teneinde een geheimzinnige aanval op Batavia uit te voeren.

Een colonne ging naar Teloek Poetjoeng, via Krandji en Dekasi. De Noordelijke colonne volgde een andere weg maar kwam tenslotte ook te Teloek Poetjoeng uit welke laatste weg onbegaanbaar was voor rijverkeer. Op drie punten gedurende de gehele tocht ontmoette men geringe tegenstand met het gevolg van één soldaat gedood en 7 gewond werden.

Het aantal gewapende Indonesiërs in die streek wordt geschat op niet meer dan 200 man.

Te Batavia is alles rustig, behalve enkele gevallen van plunderingen. Op Oost Java overmeesterden Brits Indische troepen uit Kletek drie wegversperringen welke door Indonesiërs bezet gehouden werden; een Brits Indisch soldaat werd gewond. Een patrouille die in gevecht raakte met een kleine groep Indonesiërs vond een aanzienlijke hoeveelheid wapenen, een hoeveelheid ontplofbare stoffen en een aantal mijnen van Brits maaksel. Een groep Britse verbindingsofficieren wordt Woensdag per vliegtuig te Menado op Celebes verwacht.

COMMUNIQUÉ VAN DONDERDAG.

Het communiqué van Donderdag luidt: „Ten Oosten van Semarang wordt toenemende activiteit gemeld. Men zag Indonesische patrouilles rondtrekken en gedurende de nacht hoorde men schieten. Er werden enkele schoten afgevuurd op Britse schildwachten terwijl op één plaats een Britse positie met machinegeweervuur beschoten werd. Ook de Britse posities nabij Gombel werden met machinegeweren beschoten.

In de Zuidelijk sector naderden Indonesiers de Britse posities maar werden uit elkaar gejaagd. Te Bandoeng schijnen de Indonesiers zich te graven in posities ten Oosten van Tjimahi; er vonden evenwel geen incidenten plaats. Op de wegen die van Tjimahi naar de nabij gelegen kampongs leiden, werden sluipschutters gesignaleerd. Op de grote Postweg ten Oosten van Bandoeng werden wegversperringen gerapporteerd.

Bij het doorzoeken van 4 hotels te Batavia werden militaire eigendommen en "voedselvoorraden ontdekt; verschillende arrestaties werden verricht. Op Oost Java werden de posities van een compagnie te Dangan nabij Soerabaia met mortiervur beschoten; er vielen geen slachtoffers. Een patrouille uit Makassar afkomstig die zich naar Soengoeinassa begaf, vuurde op een verdacht persoon, die gearresteerd werd." (Aneta.)

COMMUNISTEN GEREED VOOR DE OPSTAND.

Mohammed Saleh, voorzitter van de Indonesische Jeugdbeweging, heeft in Djokjakarta een radiorede uitgesproken waarin hij de luisteraars aanzette niet te wachten op de resultaten van de aanstaande besprekingen, maar reeds nu het zwaard te trekken. Verder heeft de communistische partij een telegram gezonden aan Sjahrir waarin staat dat Indonesië nu gereed is voor de opstand indien de onafhankelijkheid niet ten volle wordt gewaarborgd. Alle Rapwi-voorraden te Krawang en Tjikampek zijn in beslag genomen door de Indonesiërs teneinde te beletten dat de geallieerde troepen te Bandoeng er zich van kunnen bedienen.

KERR NAAR SOERABAIA.

Sir. Archibald Clark Kerr is Donderdagmorgen naar Soerabaia gevlogen teneinde een kort bezoek aan deze stad te brengen en een onderzoek ter plaatse in te stellen waarbij een bezoek gebracht werd aan de 5e Brits Indische divisie. Hij keerde Vrijdagmiddag weer terug. 'Woensdagavond dineerde hij ten paleize met Hubertus van Mook.

„MERDEKA" TEGEN OVERGANSPERIODE.

„Merdeka" verklaarde zich Woensdag bij een bespreking van het Nederlandse voorstel ter regeling van de Indonesische quaestie, tegen het idee van een overgangsperiode omdat hierdoor Nederlanders die niet met goede bedoelingen bezield zijn ten opzichte van Indonesië, op die wijze posities zouden bezetten van waaruit zij slechts door middel van bloedvergieten weer verwijderd kunnen worden.

NIEUWS van OVERAL

BRITS INDIERS REBELLEREN.

A. E. Caffin, waarnemend Politiecommissaris te Bombay, verklaarde, dat een „volslagen oproer gaande is in Bombay", terwijl wilde benden de stad terroriseren. Caffin zeide dit in een telefoongesprek met den vertegenwoordiger van de Associated Press, die poogde een helder beeld te krijgen van de chaotische toestand in de stad. „Het is overal gaande", zeide Caffin. „Het is onmoglijk voor mij u het te vertellen. Er is een absoluut oproer gaande in Bombay."

Later wordt vernomen, dat Britse soldaten het vuur geopend hebben op de oproerige menigte. De golf van gewelddaden die iets minder werd tijdens de nacht, laaide overdag weer op. In een der drukste straten van de stad wordt naar hartelust geplunderd en vernield.

Een menigte met vlaggen van de Congres-partij en de Moslem Liga wierp stenen naar militaire vrachtauto's en auto's waarin Europeanen reden. Een automobiel, welke door een Europeaan bestuurd werd, werd in brand gezet doch het lot van den bestuurde kon niet worden achterhaald. De studenten zijn ook overal in staking gegaan nadat het St. Xaviers College reeds gesloten was. De jongelieden marcheren door de stad en maken de onrust nog groter.

Het gehele stadsverkeer is gedemoraliseerd doordat straatvlegels de trams en autobussen met stenen bekogelen. Ongeveer 60 textielfabrieken zijn gesloten als gevolg van de staking welke zich heeft uitgebreid naar sommige spoorweggwerkplaatsen.

Overal laat de bende een spoor na. De Nationaal City Bank of New York werd aangevallen en de ramen werden ingeslagen. De bank werd voor de rest van de dag gesloten. De winkeliers sluiten hun zaken, doch op verschillende plaatsen zijn de uitstalkasten ingegooid. Er zijn ook branden gesticht, zodat de brandweerleiden het druk hebben.

Voor de haven van Bombay arriveerden oorlogsschepen van de Koninklijke Marine om de muiterij van de Brits Indische matrozen, die tien vaartuigen te hunner beschikking hebben, de kop in te drukken. Ook kwamen ongeveer 18 vliegtuigen op grote hoogte over de haven vliegen. Het leger heeft ook versterkingen gezonden.

Het Britse Hoofdkwartier te New Delhi maakte intussen bekend, dat de Hindostanen die aan het muiten geslagen waren te Karatsji, zich hebben overgegeven na gedurende 25 minuten onder vuur gestaan te hebben.

Verdere biezonderheden zijn niet onmiddellijk bekend. Een vroeger communiqué zeide, dat een ultimatum was gegeven aan 300 muitende zeelieden, dat, tenzij zij zich overgeven, hun schip onder vuur van de kustkanonnen zou worden genomen en door de militairen zou werden aangevallen.

Het resultaat van de beschieting is 1 dode en 7 gewonden.

De Secretaris van Oorlog Philip Masin ontkende, dat de toestanden in Karatsji en Bombay zijn verslechterd. Hij zeide, dat het aantal muitende zeelieden „minder dan 1200 bedraagt". Hedenmorgen zouden alle schepen in de haven van Bombay de vlag gehesen hebben om het vuren te staken.

Uit Calcutta wordt gemeld, dat de tram- en busdiensten zijn ontwricht in het Zuidelijk deel van de stad als gevolg van betogingen om sympathie te betuigen met de staking van de Brits Indische zeelieden. Er namen geen zeelieden aan de betoging deel.

Uit Bombay wordt nog gemeld, dat de politie een avondklok heeft ingesteld, welke om 21 uur ingaat.

Het aantal slachtoffers als gevolg van het Hindostaanse incident, aldus wordt vernomen, bedraagt 30 doden en 64 gewonden. Bij de wanordelijkheden in Bombay zouden 9 personen zijn gedood en meer dan 60 gewond.

Aruna Ashf, leider van de Congres-partij, heeft een telegram gezonden aan Jahawarlal Nehru, die een tocht maakt door de Noordelijke provincies, dat de marine-staking ernstig is. „Gij alleen kunt de toestand beheersen en een ramp voorkomen. Ik vraag uw onmiddelijke tegenwoordigheid in Bombay'. (Bombay, (AP) 22.2).

TEGEN RUSSISCH IMPERIALISME

Meer dan 10.000 studenten marcheerden door de straten van Tsjoengking in een betoging tegen Rusland en eisten daarbij dat de Sovjets uit Mantsjoerije zullen vertrekken. Honderdduizenden personen stonden langs de straten om de optocht gade te slaan en juichten degenen toe die eraan deelnamen. Een groep in de optocht droeg een grote foto van Stalin naast een kaart van China wp. met rode letters geschreven stond: „Weg met den nieuwen imperialist".

De studenten, die gisteren een oproep richtten tot alle studenten in geheel China om te demonstreren tegen Rusland, droegen spandoeken en draagborden met zulke opschriften als: „De Russische bezetting van Mantsjoerije zal een derde wereldoorlog veroorzaken." „Mantsjoerije is van ons, Sinkiang is van ons, Mongolië moet niet worden gestolen."

„De Japanners plachten te verkrachten, stelen en plunderen in Mantsjoerije. Thans doen de Russen het." „Jullie lelijke dingen, verdwijnt uit China."

De betogers waren vooral luidruchtig toen zij binnen 500 meter van de Sovjet-ambassade voorbij trokken.

Zij deden evenwel geen poging de terreinen ervoor te betreden.

Alle beschikbare politiemannen in Tsjoengking waren aanwezig om incidenten te voorkomen. (Tsjoengking, (AP) 22.2).

SUN FO WAARSCHUWT.

Sun Fo, Voorzitter van de wetgevende Yuan, gaf uiting aan zijn vertrouwen in Ruslands goede bedoelingen in Mantsjoerije en deed een oproep aan de Chinezen in Honkong om af te zien van de critiek op de Russische politiek. (Hongkong, (AP) 22.2).

DE BESPREKINGEN IN MOSKOU.

Een Iranese zegsman zeide, dat de besprekingen in Moskou tussen den Iranesen Premier en de Russen voortgang vinden. Geen biezonderheden werden verstrekt over de besprekingen. Premier Quavam Es Sultaneh werd gisteravond ontvangen door Stalin. (Moskou, (AP) 22.2).

BROWNING VERWACHT.

Donderdag wordt luitenant generaal Frederic Browning, chef staf van het Zuid-Oost Azië commando te Batavia verwacht. (Aneta)

het nieuws van vandaag

De Britse moeilijkheden in Brits Indië nemen toe. In Bombay en verschillende andere plaatsen is het volk in oproer om sympathie te betuigen met de muitende Brits Indische matrozen. Er werd geweld gebruikt en reeds vielen er tientallen doden en gewonden. Attlee maakte in het Lagerhuis bekend, dat oorlogschepen op weg zijn naar Bombay. Men zal de opstand de kop indrukken. Doch een einde zal daarmede niet gekomen zijn aan de gisting.

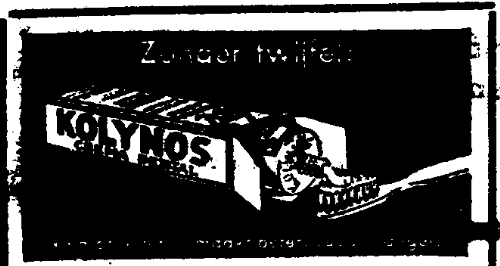
In Nederlands Indië worden nieuwe opstanden van inlanders gemeld op het eiland Celebes, doch de republikeinse leiders op Java zeggen, dat zij er niets mede te maken hebben. De opstand zou spontaan zijn. Sjahrir is weer terug in Batavia na besprekingen in Djokjakarta gevoerd te hebben met Soekarno c.s. Het is een teken, uit, dat de Indonesiërs voet bij stuk zullen houden en het nationalistische blad „Merdeka" gaf zelfs te kennen, dat men geen overgangsperiode wil zoals in de regeringsverklaring voorgesteld.

In Tsjoengking, zetel van de Chinese regering, hebben tienduizend studenten betoogd tegen het Russische optreden in Mantsjoerije. Honderdduizenden stonden langs de straten en betuigden hun adhaesie met de betoging. Het is duidelijk, dat de Russen zich overal gehaat maken met hun imperialistische politiek, in het Oosten zowel als in het Westen.

In het Britse Lagerhuis werd zelfs de mogelijkheid van een oorlog tussen Rusland en Groot Britannië besproken toen Bevin zeide, dat hij niet wist waarover men zou moeten vechten. Hij zou Molotov aangeboden hebben het twintigjarig vriendschapsverdrag te veranderen in een van vijftig jaar.

In Caïro is de toestand ietwat geluwd. Daar werd gedemonstreerd tegen het Britse imperialisme. Er vielen doden. Premier Ismael Sidkey Pasja heeft thans alle betogingen in geheel Egypte verboden.

Ondanks al deze opwinding en wanorde blijft het Consistorie in Vaticaanstad — waar de Kardinalen gisteren hun rode hoed ontvingen — de aandacht trekken. Het is als een baken temidden der woedende baren.



GETROUWD

W. J. H. Hendriks

met

W. H. E. Dittmar.

W'STAD 21 FEB. 1946.

Adres: MONTEBELLOSTRAAT 14.

CURAÇAO

T DAKAR VERTROKKEN.

De tweede oceaanvlucht van PHTAG is goed verlopen. en is vannacht 3.59 uur Curaose tijd in Dakar, Afrika, aankomen. Dat was veertien minu- n later dan volgens het proamma, dus op zo'n afstand actisch op tijd. Vanmorgen 18 uur Curaçaose tijd is het iegtuig uit Dakar vertrokken op eg naar Lissabon, waar het nmiddag om 15.05 uur Curaose tijd verwacht wordt. De is verloopt dus vlot.

AFVAARTEN UIT NEDERLAND.

Behoudens onvoorziene omstanigheden vertrekken de volgende hepen binnenkort uit Nederland. s. Boskoop op 2 Maart en ss. laaskerk op 9 Maart.

PEDRO FRANK AANGEKOMEN IN PHILADELPHIA.

Pedro Frank, een dertienjarige ngen, is gistermiddag per vliegig uit Curaçao in Philadelphia angekomen zonder geleide. Hij onder observatie voor de beandeling van een obstructie in e keel in het hospitaal van de emple-universiteit. Pedro werd ewond toen een rubberband, een eel van een schommel, die hij aakte, hem aan de hals trof Philadelphia, (AP) 22.2).

LEZING VAN POOTERS.

Hedenavond zal de Heer Wim ooters in het Surinamedorp preken over: Bewoners van het innenland van Suriname.

WINTERS EN DE CONGO.

In het Congolese tijdschrift and troffen wij dezer dagen een rtikel aan van onzen plaatsgeoot Eugène A. Winters, die hierin enkele vlot geschreven indrukken van België geeft. Vooral de feesten, volksgebruiken hebben de aandacht van den Belgiëkenner, die een aardige passage wijdt aan de wereldberoemde Gilles, de carnaval van Binche.

WAT IS HET DECENTRALISATIE-ONTWERP.

Zoals wij gisteren reeds in het kort meldden heeft de Gouverneur den Staten van Curaçao onder dagtekening van 20 Februari 1946 de ontwerp-Landsverordening tot indeling van Curaçao in bestuursressorten en tot instelling van zelfstandig bestuur in die ressorten aangeboden.

„Grondslag van dit ontwerp" — zo schrijft de Gouverneur in de Memorie van Toelichting — „vormt het werk van de Commissie ter bestudering van staatkundige aangelegenheden". Het ontwerp, hetwelk berust op de artikelen 117 en 118 der Staatsregeling, opent de mogelijkheid tot instelling op elk der eilanden van het gebiedsdeel van een eigen bestuur, ter plaatse samengesteld, bevoegdheid hebbende tot verzorging van eigen, plaatselijke belangen.

De Eilandraad.

Dat bestuur is dan toevertrouwd aan een drietal organen: een Burgemeester, een College van Burgemeester en Wethouders en een College, Eilandraad geheten.

Bij de Eilandraad berust in het algemeen de regelende macht. Hij wordt gekozen door en uit de op het betreffende eiland gevestigden. De eisen voor bezit van het actief kiesrecht zijn gelijk aan die, gesteld voor het kiesrecht voor de Staten, met dien verstande evenwel, dat het ontwerp invoering van vrouwen-kiesrecht voorstelt.

College van B & W.

Het dagelijks bestuur des eilands zal berusten bij het College van Burgemeester en Wethouders, bestaande uit den Burgemeester en twee door en uit de Raad gekozen Wethouders.

Het ontwerp gaat vergezeld van een tweetal andere, t.w. een ontwerp Landsverordening houdende regeling van het kiesrecht en de wijze van verkiezing van leden van de Staten en van de Eilandraden, en een ontwerp Landsverordening, houdende opdracht aan de Raad van Bestuur van een voorafgaand onderzoek van gevallen, waarin de Gouverneur krachtens landsverordening een beslissing moet nemen.

Eerstbedoeld ontwerp is een omwerking van het huidige Kiesreglement. Het kiesrecht voor en de verkiezing van Staten zowel als van Eilandraden worden daarin geregeld. Het tweede ontwerp opent de Raad van Bestuur een nieuw arbeidsveld: de Raad wordt ingeschakeld in de den Gouverneur opgedragen beslissing van bepaalde bij landsverordening aan te wijzen geschillen.

Voor ogen stonden op de eerste plaats geschillen, voortvloeiende uit de werking der Eilandenverordening en daarbij aangewezen; de werkzaamheid van de Raad is evenwel niet tot die geschillen beperkt: de redactie van het ontwerp opent de mogelijkheid de Raad op de daarin omschreven wijze in te schakelen in de beslissing van andere geschillen, bij landsverordening aangewezen.

PROF. DR. GONZALEZ OP CURAÇAO.

Met het Spaanse schip Magallanes is gisteren op Curaçao aangekomen Professor Doctor José Maria Gonzalez Barredo, hoogleraar in de scheikunde te Saragossa. Professor Gonzalez, die bij zijn bezoek aan Curaçao begeleid wordt door José M. P. Kroon, voorzitter van de R.K. Volksbond, is op weg naar de Verenigde Staten waar hij tezamen met onzen voormaligen landgenoot, Professor Debye gaat werken. Prof. Gonzalez bezocht Zijne Hoogwaardige Excellentie den Apostolisch Vicarius, de redacties van La Union en ons blad en had het plan nog verschillende andere instellingen te gaan bezichtigen.

Omtrent het gebeurde met Dr. Eduardo Aunos, den Spaansen ambassadeur voor Brazilië, die gisteren op Curaçao de tegen hem geuite beschuldigingen in het Noordamerikaanse blauwboek loochende en als ambassadeur bedankte, wist de Heer Gonzalez nog niets. Hij had de Cabo de Buena Esperanza niet meer getroffen.

Gevraagd naar de mogelijkheden van het herstel der monarchie in Spanje verklaarde de Heer Gonzalez, dat hem dit de eerste jaren onwaarschijnlijk voorkomt. Franco's positie is sterker dan ooit, wat buiten Spanje door bepaalde landen ook wordt beweerd. Wel zeide hij dat de uitgeweken Spanjaarden, de republikeinen, over veel geld beschikken, met name in Mexico. Maar een aftreden van Generaal Franco voorzag Prof. Gonzalez in het geheel niet.

Prof. Gonzalez is met de Magallanes doorgereisd.

AUNOS MAAKT EEN RONDREIS.

Na het vertrek van Dr. Eduardo Aunos, den afgetreden Spaansen Ambassadeur in Brazilië, vernemen wij, dat hij de reis met de „Cabo de Buena Esperanza" zal voortzetten tot het schip in Spanje is teruggekeerd. Hij zal dus niet in Rio de Janeiro landen, doch de gehele rondreis maken.

IN HAVANA WIST MEN HET

Het incident met het Spaanse stoomschip „Magallanes" gisteren schijnt reeds in Havana, Cuba, bekend te zijn Vandaag ontving iemand bericht waaruit blijkt, dat in Havana geruchten de ronde doen als zou de „Magallanes" een aanvaring gehad hebben. Gelukkig is het niet zo erg geweest en kon een aanvaring met het bruggenhoofd aan de Punda-zijde voorkomen worden.

FRANS JAS KOMT IN MAART.

Naar wij vernemen zal Mr Frans A. Jas, die kort geleden benoemd werd tot Voorzitter van het Hof van Justitie alhier, omstreeks 9 Maart met de Maaskerk uit Nederland vertrekken.

OORLOGSBODEM OP KOMST.

Van officiële zijde vernemen wij, dat de op verzoek des Gouverneurs komende oorlogsbodem Johan Maurits van Nassau vermoedelijk 12 Maart alhier zal arriveren.

DE LIJST VAN DE P.A.A.

Woensdag, 20 Februari 1946.

Vertrokken:

Naar La Guayra: Victor M. Castelli, Jorge A. Ramos, Jacobo Postaloff, Alvaro J. Mendoza.

Naar Ciudad Trujillo: Cyril Laan, Luis R. Rodriguez, Celedonio del Rio.

Naar Miami: Harry B. Harsch.

Naar Camaguey: Charles Morrison.

Aangekomen:

Van La Guayra: Ulises Pardi, Antonio Espinoza, Alirio Osorio, Jose Scharfstein, Fernanda Garcia, Lourdes Cabrera, Agueda Montenegro, Antonio Camacho.

VROEGERE FINSE LEIDERS VEROORDEELD.

De vroegere President van Finland Risto Ryti werd veroordeeld tot tien jaar dwangarbeid door een speciale rechtbank op beschuldiging dat hij Finland in oorlog met Rusland bracht. Zeven andere beklaagden werden tot gevangenisstraffen veroordeeld, als volgt: de oud-Minister van Financiën Vaino Tanner en de vroegere Premier Linkomies tot 5½ jaar, de vroegere Premier Rangell tot 6 jaar en de vroegere Gezant in Berlijn Kivimaeka tot 5 jaar. De vroegere Minister van Buitenlandse Zaken Ramsay kreeg 2½ jaar en de vroegere Minister van Onderwijs Antti Kukkonen alsook de vroegere tweede Minister van Financiën Tyreinikka kregen elk 2 jaar gevangenisstraf (Helsinki, (AP) 21.2)

RISTO RYTI
Van President tot Dwangarbeider

CLARE BOOTHE LUCE WORDT KATHOLIEK.

Uit „Time" lezen wij, dat Clare Boothe Luce, Republikeins Afgevaardigde in het Noordamerikaans Congres en echtgenote van den uitgever Time & Life Henry Luce, zich tot het Katholieke geloof bekeerd heeft. Zij ontving voor het eerst de Sacramenten in de St. Patrick Kathedraal te New York.

CLARE BOOTHE LUCE
Werd bekeerd.

GELDVERKEER MET NEDERLAND.

Reeds verleden week wezen wij erop dat het aanbeveling zou verdienen om het mogelijk te maken uit Europees Nederland geld over te kunnen maken naar Curaçao. Er is voor millioenen aan voedsel-en geschenkpakketten verstuurd. De mensen zijn, om het duidelijk te zeggen, blut. Zij hebben niets meer. Toch brengt elke brief weer nieuwe aanvragen binnen. Toch verzekert elkeen die uit Nederland komt dat er geen draad nieuw goed te krijgen is.

Wij moeten dus blijven sturen. Maar wij kunnen niet meer. Velen hebben voor meer dan duizend gulden **schuld** gemaakt om toch maar te kunnen sturen. Wij begrijpen dat onder normale omstandigheden regelend moet worden opgetreden. Maar de toestanden zijn abnormaal. Ons gezin, onze familie, onze vrienden, onze onbekenden die wij door het CNS helpen — zij allen lijden. Zij moeten geholpen worden. Er komen aanvragen binnen om luiers en spelden voor jonge moeders. Zij moeten die hebben. Wij hebben naar aanleiding van dit stukje vorige week een •ongehoorde bijval ontvangen. Daarom vragen wij nogmaals aan onze autoriteiten om stappen te doen hierin te voorzien In dier voege, dat onder controle dat er werkelijk van geschenkpaketten sprake is te zorgen dat er geen invoerrechten worden geheven en dat de gedeclareerde onkosten naar Curaçao kunnen worden geremitteerd.

Ook vroegen wij vanmorgen den Administrateur van Financiën wanneer het geldverkeer open zou gaan. Hij zeide ons dit niet te weten. Ook wist de Administrateur niet waarom het geldverkeer eigenlijk niet open ging. hij vermoedde dat het met de geldsanering verband hield. Wel was hij met ons van mening dat het mogelijk moest worden gemaakt gelden te versturen.

De situatie is trouwens zo, dat mensen die op Curaçao wonen niet over giro- of bankrekening kunnen beschikken in Nederland. Ook niet als het is voor binnenlandse betalingen. Bijvoorbeeld als men uit zijn banktegoed een abonnement of zo wil betalen. Als reden werd ons opgegeven. dat wij „in het buitenland" waren. Het lijkt ons gewenst dat ook hierin worde voorzien. Intekening op tijdschriften. aankoop van boeken is van enorm belang voor ons gebiedsdeel. De culturele band met Nederland is hier toch al niet zo sterk, zodat men elke gelegenheid moet aangrijpen die te versterken.

EERST HET UITBREIDINGSPLAN.

De 3de Vaste Commissie uit de Staten stelde voor het volgende naar aanleiding van de bespreking ter openbare vergadering van de 8e Februari jl. der bij Gouvernements-depeche dd. 31 December 1945 No. 3978 op grond van art. 74a, b en c der Onteigeningsverordening den Staten ter goedkeuring aangeboden bouwplannen toe te voegen aan haar rapport omtrent deze aangelegenheid onder dato 15 Februari 1946 uitgebracht

„Enkele leden maakten van de gelegenheid gebruik om naar voren te brengen, dat zij uitdrukkelijk tegen het goedkeuren van elk bouwplan zijn, zolang het stadsuitbreidingsplan, waarvan deze plannen een onderdeel vormen, niet in zijn geheel door de Staten is goedgekeurd. Zij drongen daarom aan op spoedige indiening van het uitbreidingsplan, dat, naar zij menen, reeds geheel gereed is, en willen zich intussen derhalve niet uitspreken over deze bouwplannen, en evenmin over de onteigeningen die daarmede gepaard zouden gaan"

SURINAME

GOUVERNEUR BRONS NAAR NEDERLAND.

Wij lezen in het „Het Nieuws" dat, afhankelijk van de beslissing door den Minister van Overzeese Gebiedsdelen te nemen, Gouverneur Brons in de eerste week van Maart naar Nederland zal vertrekken voor besprekingen met de regering. Gedurende zijn afwezigheid zal Mr. Maarten de Niet, die pas van verlof uit de Verenigde Staten in Suriname is teruggekeerd, het bewind voeren.

DE NIEUWE GEEST.

Kenmerkend voor de nieuwe geest in Suriname is een voorstel van een inzender in „Het Nieuws" om, in plaats van militaire dienstplicht, arbeidsplicht in Suriname in te voeren en meteen te beginnen met de uitvoering van een te ontwerpen vijfjarenplan.

SOEUR ANASTASIA OVERLEDEN.

Hedenmorgen is Soeur Anastasia op Habaai in den Heer overleden. Soeur Anastasia, die in December 1874 te Alkmaar erd geboren en in 1901 geprofest werd bij de Zusters van Roozendaal, kwam in 1903 op Curaçao aan. Zij werkte lange tijd als onderwijzeres aan. Sedert enige tijd was zij rustend op Welgelegen.

Zij ruste na een welbesteed en verdienstelijk leven in vrede.

Om 16.30 uur zal de uitvaart zijn op Habaai.

Diccionario Papiamentu-Holandes

pa G. P. Jansen

Is het een eerste vereiste bij het samenstellen van een tweetalig woordenboek, een grondige kennis van beide talen te bezitten, niettegenstaande den lexicograaf meestal een keur van werken ter beschikking staan, te meer is dit het geval, wanneer het gaat om een woordenboek, waarvan een der talen niet op een uitgebreide literatuur kan bogen, zoals in het geval Papiament-Nederlands, waarbij het Papiaments niet eens een door een ieder aangenomen spraakkunst bezit, zodat ieder werkelijke of pseudo-literator een orthographie voor eigen gebruik schept, die door de anderen of straal genegeerd, of slechts ten dele nagevolgd wordt.

Alle pogingen, en er zijn er vele, om tot een vaste spelling te geraken, hebben, voor zover kan worden nagegaan, schipbreuk geleden. In de loop der tijden hebben wij onder meer de volgende werken zien verschijnen: Papiamentoe i su manera di skirbié, door M W. Hoyer, Gramatica corticoe di Papiamentoe, door A. A. Sintjago; Compendio de la Gramática del Papiamento, door N. J. Evertsz; Theoretische Spraakkunst der Papiamentse taal, door Antoine J. Pijpers en nu laatst het werk van Pater Zeppenfeldt, O. P., die alle ogenschijnlijk geen waardering van de zijde van het publiek mochten ondervinden, waardoor de meeste exemplaren na een tijdje hun weg vonden naar de snippermand of naar een vergeten hoekje in de bibliotheek van een boekenliefhebber.

Hoe zeer moeten wij dus de moed en de durf bewonderen van hem, die er niet tegen opzag het grote en moeilijke werk op zich te nemen een Papiaments-Nederlands Dictionnaire samen te stellen en uit te geven, met het voorbeeld voor ogen van vele anderen, waaronder W. M. Hoyer, „Woordenlijst en samenspraak Hollands-Papiaments-Spaans", 1918-1931, de enige, die na dertien jaar een tweede oplaag van zijn pennevrucht mocht beleven — wier werken na een poosje dezelfde weg zijn opgegaan van de verschillende grammatica's.

Wat zal hiervan de reden zijn geweest? Gebrek aan belangstelling bij het publiek? Wel mogelijk. Maar zal niet eerder gebrek aan de nodige voorstudie bij de meeste samenstellers, zo zeer vereist wil men iets scheppen van blijvende waarde, de schuld dragen, dat zo goed als geen dezer werken zich in een tweede oplaag mocht verheugen, niettegenstaande het geringe aantal exemplaren?

Verre van ons is het hierbij critiek te oefenen of iets kwaads te zeggen van die pioniers, of afbreuk te doen aan hun werk, waaraan zij zich met hart en ziel gegeven hebben, hun vrije tijd opgeofferd, zonder enig geldelijk voordeel en blij waren als zij de kosten eventjes konden dekken, steeds met het doel voor ogen hun, der kinderschoenen nog niet ontwassen, moedertaal te ontwikkelen en toegankelijk te maken voor den vreemdeling, die zich op ons eiland tijdelijk of voor langere jaren kwam vestigen. Geven wij hun de eer, die hun toekomt, zij hebben pionierswerk verricht.

En daar ligt nu voor mij op tafel een exemplaar van het pas verschenen „Diccionario Papiamentu-Holandes" van de hand van G. P. Jansen, naast een kort briefje van den Hoofdredacteur van de „Amigoe di Curaçao", met verzoek het wel te willen recenseren.

Ja, heel mooi en wel, maar wat moet ik zeggen: een novelle, zelfs een populair werk over een of ander onderwerp, bijvoorbeeld geschiedenis, recenseren is geen gemakkelijke taak, verre van dien, maar een woordenboek bespreken en nog wel een Papiaments-Nederlands, gaat niet zo een, twee, drie. En langer tijd over doen dan strikt noodzakelijk is, is ook uit den boze, want er komt nog bij, dat de auteur, vooral wanneer het gaat over zijn eerste pennevrucht, met verlangen uitziet naar het oordeel van den recensent. De vraag, wat zal de pers wel zeggen, laat hem niet los. Dus maar zonder verder dralen een aanvang gemaakt.

De eerste indruk van het werk is een prettige, de uitgave is wel verzorgd, in een cartonnen band, waarop tussen titel en auteursnaam, zowat in het midden, een kaartje van ons eiland prijkt waarover een kaarscactus hare armen spreidt, als ware het om zijn Curaçaose herkomst bij eerste oogopslag aan den koper op te dringen.

Ook de druk laat niets te wensen over, een mooi lettertype, niet te groot, goed duidelijk leesbaar, terwijl de Papiamentse woorden iets vetter gedrukt zijn.

Wie de uitgaaf verzorgd heeft, staat er niet in, wel jammer, want het zou zeer zeker als reclame hebben gediend voor den drukker. Dit geldt eveneens voor wat het gebruikte papier betreft. Voor een werk echter, bestemd om telkens en telkens ter hand te worden genomen, zouden wij zeggen, dat het aanbeveling verdiend, als was het maar een bepaald aantal exemplaren, in linnen gebonden, in de handel te brengen. Wel is waar zou dat de prijs enigszins hebben opgevoerd, maar wij geloven niet, dat dat van overwegende invloed op de omzet zou zijn geweest.

Gerust kan dus worden gezegd, dat met de andere woordenboeken in het Papiaments, die reeds verschenen zijn, deze uitgaaf de vergelijking voor wat afwerking aangaat, gerust kan doorstaan.

En nu wat de inhoud betreft:

Eerst een kort voorwoord van het Bestuur van het Curaçaose genootschap der Wetenschappen, waarin de langgevoelde behoefte aan een Papiaments-Nederlands woordenboek, als een hulpmiddel voor Nederlanders en Surinamers, om bijvoorbeeld gemakkelijk een Papiamentse courant te lezen, wordt geaccentueerd, terwijl het gemis van dat middel een der redenen zou zijn, waarom oudere personen, die zich hier kwamen vestigen de landstaal niet konden leren en als het ware geheel naast de Papiamentse gedachtenwereld leven.

Van ganser harte spreken wij de hoop uit, dat deze zienswijze in de toekomst voor 100% zal blijken waar te zijn en dat er zoveel gebruik van het werkje zal worden gemaakt, dat een tweede oplaag ten spoedigste zal blijken nodig te zijn en de samensteller dan rekening zal houden met een paar onjuistheden, de tekst ingeslopen.

Zo zal een Curaçaoënaar nooit zeggen: „e mes tempu e a duna", zoals op bladzijde 5 staat. Als de schrijver zijn oren goed te luisteren legt, zal hij steeds horen „ela duna". Evenmin zal de Curaçaoënaar zeggen: „tumando na consideracion di e siguiente" enz. op dezelfde bladzijde. Het woord „di" is hier te veel. Men ziet duidelijk, dat de schrijver het Papiaments niet voldoende beheerst om in de taal te denken, doch uit het Nederlands vertaalt. Ook het onjuiste gebruik van het woordje „trabao", in de zin: „Como suscrito tabatin un idea contrario, i e **trabao** a bira bieuw", maakt de zin onduidelijk, zo niet helemaal onverstaanbaar voor den lezer. Wij moesten de Nederlandse tekst nagaan om de bedoeling te snappen. **Werk** in deze **betekenis** had vertaald moeten worden met „obra" (verg. Fr. „oeuvre").

De samensteller heeft het beter geoordeeld, om af te wijken van de vele voorgestane spellingswijzen en een orthographie van eigen vinding te gebruiken. Hierover een oordeel te vellen, zou slechts mogelijk zijn na een diepgaande studie van maanden en wie weet zelfs van jaren, maar de wijze, waarop de schrijver de Curaçaose Gordiaanse knoop, het gebruik van u of oe en k of c enz., doorhakt, brengt ons een aardige episode uit onze schooljaren te binnen, die wij den lezer niet willen onthouden, ofschoon de vergelijking niet helemaal juist is.

Een kleine jongen, die het gebruik van o en oo heel lastig vond, vroeg aan een grotere uit de hogere klassen of ook hij er veel last mee had. Wel neen, luidde het antwoord, hoe kom je daarbij, helemaal niet, het is trouwens heel eenvoudig, zelfs zou ik zeggen: niets is gemakkelijker. Je moet het woord maar in het Duits vertalen, verandert de o-klank in „au" of „oh", dan schrijf je twee o's, is dat niet het geval, dan maar een o geschreven (We laten in het midden of de jongen al dan niet wist, dat zijn regel niet altijd opgaat). Dat is heel mooi en wel, gaf de kleine jongen terug, maar ik leer nog geen Duits. Dat heeft niets te betekenen, je vraagt maar aan Pa om alvast een Nederlands-Duits woordenboek voor je te kopen. De kleine jongen af.

Maar om op ons onderwerp terug te komen, hoe zou dan naar schrijvers mening het woord „foeroe" dienen te worden geschreven? Is het afgeleid van de Nederlandse woorden voering of voeren of van de Spaanse Forro en forrar? En hoe zullen verder „Choechoebi", „Goeroeboeroe", „Toetoeroetoe" enz. moeten worden geschreven? (zie pag. 160). Persoonlijk zijn wij van mening, en zulks op goede gronden, dat foeroe van het Nederlands en niet van het Spaans is afgeleid, tegen de opinie van den schrijver in, die op pag. 71 „**fura**" schrijft. Ook froes en froesa achten wij van het Nederlandse woordje „roest" te stammen. Waarom dan niet froesá geschreven?

Over het gebruik van de h en de g zegt de schrijver niets, doch schrijft op bladz. 5 en 111 „orihen" en op laatst genoemde bladzijde vlak daarboven „original", terwijl in beide woorden de Nederlandse g-klank duidelijk hoorbaar is, trouwens is dat ook met beide woorden in het Spaans het geval.

Op bladz. 6 sub b: „e ch ta worde papiá manera **ei** tabata skirbi na Holandes „tj". Deze **ei** is daar verkeerd gebruikt, er had moeten staan **si**. Ei is een afkorting van aya, kan in sommige gevallen gebruikt worden in de betekenis van het Nederlandse er, doch manera kan nooit vertaald worden met **alsof**, wel **manera si** of **como si**. Er had dus moeten staan: „**manera si ei tabatá**" of „**manera si tabatá**". Op blz. 141 staan als Nederlandse equivalenten voor si: als, indien, ja, wanneer, zodat het niet uitgesloten is, dat wij hier met een drukfout te doen hebben.

Het bovenstaande geldt ook voor bladz. 7 waar voor de ei, tussen de woorden como en tabatá, het woordje **si** had behoren te staan, desnoods met weglating van de ei. (verg. de Sp. uitdrukking „como si fuera").

In het woordenlijst ontbreekt het woordje „como"; daarentegen treffen wij wel het woordje „manera" aan, dat soms ook als synoniem van como kan worden gebruikt in de betekenis van alsof, mits gevolgd door het woordje si, zoals boven uiteengezet.

Verder zij het ons vergund op te merken, dat de samensteller nog al dikwijls de s-klank met de z-klank in Curaçaose woorden verwart, waar hij schrijft „zuta, zwak" enz. allemaal woorden, die door den geboren Curaçoënaar met een duidelijke s-klank worden uitgesproken. Ook het woord door hem „zwiep" geschreven, wordt steeds uitgesproken „zjwiep" of „zhwiep".

Wat de omzetting der ongeveer 3000 woorden, die het boekje rijk is, in het Nederlands betreft, moeten wij zeggen dat de samensteller daarmee een mooi werk heeft verricht, waarvoor wij hem alle lof toezwaaien. Natuurlijk is hier en daar een minder juiste vertaling ingeslopen, zoals bijvoorbeeld „stoepi", welk woord niet het Nederlandse woordje stoep teruggeeft, zoals in het woordenboek, maar met terras dient te worden vertaald.

Wij twijfelen er niet aan of in een tweede oplaag, die naar wij hopen spoedig noodzakelijk zal blijken te zijn, deze kleine onnauwkeurigheden, meest toe te schrijven aan het gemis van een vaste spelling, zullen worden vermeden, waardoor het werk zeker aan waarde zal winnen. Wie weet zal de samensteller dan wellicht de tijd kunnen vinden om het woordental uit te breiden en ook de meest voorkomende zegswijzen en typische Curaçaose uitdrukkingen in de tekst op te nemen. Als voorbeeld zou hij het Nederlands-Frans woordenboek van Dr. Fr. P. H. Prick van Wely, uitgever G. B. van Goor Zonen, Gouda, 1925, kunnen nemen.

Wij wensen den Heer Jansen een ruime verspreiding van zijn werk toe, niet alleen onder het Nederlands sprekende gedeelte van de bevolking van ons eiland, maar ook ver daar buiten, in Nederland en Suriname. Moge hij rijke vruchten plukken voor zijn moeite en inspanning, zodat, zoals wij reeds zeiden, spoedig een tweede uitgaaf nodig zal blijken. Het boekje is dat stellig waard.

Intussen zien wij vol verwachting uit naar het tweede deel, Nederlands-Papiaments.

v. M.



DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

21 Februari: Cluretha en Baby Paul Mercury; Elisa Orman, Edward Raghunath, Ana A. Sanchez, Hermanus Thijssen, Buchu Ramoedit, Natahniel Boam, Rudolf Doth, H. Gijssen, Anton v.d. Werf, Maximo Andresita en Baby Oswald de Cuba; Basilica F. Arends, Maria E. Hernandez.

22 Februari: Elias Morkos, C. M. Zeebrechts, Henri Suermondt, Ir. G. Schoorl, Theodor E. Leysner.

Aruba — Curaçao.

21 Februari: Antoon van der Werf, S. G. C. v.d. Veen Zeppenfeldt, Dr. J. de Arends, H. Streefkerk, John Chon Hu Tai, Carmen en Baby Remigio Booi; Baby Royer en Frida J. Pieter; C. B. Pourier, Otilia Regales, Mathilda M. Joan, Petra Alamry, Teresa Faneyte, Samuel Nichols, Alfronso Thodé, A. I. B. en H. Jacobs; David J. Dals, Lydia America Cruz, Andres J. Espinal.

Curaçao — Bonaire.

21 Februari: Benito, Merselita en Baby Stanley Josefa; A. A. Martes, Elvira Sintjago, Rosa Martijn, Emilio G. Camelia.

Curaçao — Kingston.

22 Februari: Simon J. en Dorothy E. Vos.

Curaçao — La Guayra.

21 Februari: Maria Ana Gonzalez Fleytas, Efigenia, Etelvina en Francisco Gonzalez Gonzalez; Ana Hernandez, Manuel F. Rodriguez en Ana Maria Rodriguez Hernandez; Maria Luisa Sanchez en Maria Luisa Sanchez Tello; Jeronima Reyes Garcia, Clemente Torres Royes, Consuelo Diaz Perez, Elisa en Ena Diaz Diaz; Antonio Rodriguez Lugo, Amalia Rodriguez Nuñez, Maria Belen Rodrigues R., Maria Angelas de Vicente G., Maria Luisa Pascual Alonso, Jose Luis Fernandez Pascual, Angel Pimentel Martin, Pio Gonzalez Pereb, Francisco Gutierrez Pescoso, Jose Socas Perez, Cesareo Rodriguez Alonso, Joaquin Garcia Abreu, Amiamo Guzman Perez, Rufino Conejo Murillo, Rafael Mena Garcia, Juan Rodriguez Vargas, Salvador Delgado de la Guardia, Jose Gonsalez Gandara, Laureano Lorenzo en Jose Garcia Perez, Cruz O. Marin, Carmen L. Serrano, Carmen Y. Alberto, Juan Bujosa Ferrera, Reenee A. Laine, Felipe Ungo en Genoveva Flores Villasante; Fernando Ungo Flores, Susana Fernandez Gomez, Salvador Gonzalez Gonzalez, Maria L. Villa Reberedo, Salvador en Fernando Gonzalez Villa; Diego Suarez Sanchez, Antonia Lima Rodriguez, Angel Navarrete Funes, Marina Navarrete Gallardo, Micaela del Rosario Sanchez, Dolores Gallardo Guidet, Felix Martin Baudet, Benjamin Perez Ripoll, Edil berta Sobrado Serrano, Bronislavas Deveikis, Pedro A. Brito Fernandez, Ildefonso Gonzalez Quijada, Vilmes Stefanai, Frit Cygax, Hermina D. Fuste, Nerberto Esparza Morales, Aldolfo Rodriguez Rodriguez, Jose Garcia Barbaro, Juan Jimenez, Alfonso, Aquilino Luis Dorta, Francisco Gonzalez Gonzalez, Fernando Uribe Garcia, Hermenehilde Gonzalez Gonzalez, Octavio Hernandez Lodoño, Manuel Gonzales, Carmen Vera Jimenez, Juan Delfino Torres Diaz, Jose Alejandro Gonzales Torres, Maria Luisa Torres Diaz, Maria de las Hereades Gonzalez T., Maria Teresa Gonzalez Torres, Genaro Moreno Pedron, Felix Rodriguez Barrera, Francisca Damian Fusta, Vicente Fuste Sabate, Concepcion Gardena Damian, Vaclovas, Sofia en Eduardas Deveikis; Basilisa Poquet Palau, Rosa Sarra Poquet, Julian Cubierrez Caviria, Nieves de la Torre y Aneba, Julian Gutierrez de la Torre, Lee, Eifka en Gita Lowenstemn; Lee, Enrica D. de en Nenela Lombardo; Kathe Jacobsohn, Maria Cudnai, Ernest en Magna Alice Tschudin; Asuncion R. Mice, Mercedes C. Mardaide, Matias C. Cuzco.

22 Februari: Ramiro Cardozo Montero, Romance Noor, Mehel Strusberg.

BEKENDMAKING

De Directeur van Openbare werken, gelet op de bepalingen als vervat in P. B. 1932 No. 85, artikel 19, maakt hierbij bekend dat vanaf 25 Februari tot en met 15 Maart 1946 de inschrijving in het installateursregister zal worden opengesteld voor

Erkend Electro technisch installateur

op het eiland **ARUBA.**

Aanvragen dienen schriftelijk te worden ingediend ten kantore van Openbare Werken te Aruba.

AVISO.

Director di Obras Públicas, fijando riba disposicionnan manera ta pará den P.B. 1932 No. 85 artículo 19, ta dana di conocé pa medio di es aviso aki coe desde di 25 di Februari te 15 di Maart 1946 tin ocasión pa inscribi como

Instalador Electro tecnico reconoce

na isla di **ARUBA.**

Pidimentoe di inscripción mester worde hací por escrito na oficina di Obras Públicas na Aruba.

De Gezaghebber van Aruba.